

Narzędzie Kontroli Obywatelskiej Planów Gospodarki Niskoemisyjnej

Koordinacja projektu: Urszula Stefanowicz, Ewa Świerkula
Redakcja merytoryczna: dr hab. Zbigniew M. Karaczun, profesor SGGW
Autorzy: Agata Golec, dr hab. Zbigniew M. Karaczun, profesor SGGW, Adriana Skajewska,
dr inż. Marta Maja Wiśniewska

Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki

Instytut na rzecz Ekorozwoju

Warszawa, luty 2016

Projekt realizowany jest w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG

Wprowadzenie

Narzędzie Kontroli Obywatelskiej (NKO) Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) powstało w ramach projektu „Kontrola obywatelska nad wdrażaniem polityki niskoemisyjnej”, którego celem było zwiększenie nadzoru społecznego nad lokalną polityką klimatyczno-energetyczną i poprawa jakości Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) dla gmin. Projekt realizowały: Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki (lider) oraz Instytut na rzecz Ekorozwoju i norweska organizacja Framtiden i våre hender (partnerzy), w ramach programu Obywatele dla Demokracji, prowadzonego przez Fundację im. Stefana Batorego we współpracy z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG).

NKO umożliwi mieszkańcom ocenę – bez potrzeby sięgania do opinii specjalistów – czy PGN został właściwie przygotowany i odpowiada ich potrzebom oraz gminy. Pomoże ocenić, czy zakres PGN jest wystarczający w stosunku do istniejących możliwości redukcji emisji, czy planowane działania bazują na identyfikacji rzeczywistych potrzeb i czy wdrożenie PGN może przyczynić się do realizacji procesu transformacji niskoemisyjnej. Jednocześnie narzędzie ma służyć do oceny procesu tworzenia Planów Gospodarki Niskoemisyjnej przez polskie gminy, w szczególności zakresu, sposobu i adekwatności zaangażowania mieszkańców w ten proces.

Narzędzie ma charakter listy sprawdzającej, z możliwością wyboru odpowiedzi „TAK” lub „NIE”. Lista jest podzielona na bloki pytań dotyczące poszczególnych kwestii poddanych ocenie. Poniżej znajdują się szczegółowe wyjaśnienia obejmujące znaczenie każdego z pytań oraz informacje o tym, gdzie należy szukać danych niezbędnych do udzielenia odpowiedzi. Pod każdym pytaniem opisano także, co oznacza odpowiedzi „TAK”, co „NIE”.

Korzystanie z Narzędzia Kontroli Obywatelskiej

NKO zostało skonstruowane w taki sposób, aby kontrola mogła zostać wykonana bez konieczności wizyty w gminie, której plan podlega ocenie. Powinno być możliwe znalezienie odpowiedzi na wszystkie podane poniżej pytania w internecie (np. bezpośrednio na stronie i w BIP gminy). Jednakże dla zrozumienia kontekstu, w którym plan został opracowany i będzie wdrażany, a także w przypadku, gdy w internecie nie można znaleźć odpowiedzi na postawione w narzędziu pytania, warto skontaktować się z władzami gminy i przeprowadzić wywiady, które uszczegółowią zakres zebranych informacji. Wizyta w gminie oraz przeprowadzane tam wywiady będą przydatne do oceny, czy działania planowane w PGN są wystarczające w stosunku do potrzeb i możliwości w zakresie ograniczania emisji w badanej gminie. Propozycje pytań, które można zadać podczas przeprowadzania takich wywiadów przedstawiono na końcu niniejszej instrukcji. Można również złożyć wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Narzędzie Kontroli Obywatelskiej zostało przygotowane tak, by można było z niego korzystać na kilka sposobów. Osoby czy instytucje zainteresowane kompleksową kontrolą Planów Gospodarki Niskoemisyjnej powinny wykorzystać wszystkie zawarte w NKO pytania. Jeśli są zainteresowane wyłącznie wybranym aspektem PGN (np. kwestią informowania o przystąpieniu do sporządzania planu, formą konsultacji projektu PGN, jakością dokumentu) mogą wykorzystywać poszczególne bloki tematyczne. Możliwe jest także wykorzystywanie wyłącznie wybranych pytań.

NKO może być stosowane zarówno na etapie tworzenia PGN, jak i jego aktualizacji – przedstawione w nim pytania mogą być wykorzystywane w ocenie obydwu procesów.

Wszystkie uwagi/żądania/wnioski/apele, które będą wynikiem przeprowadzanej kontroli, warto przekazać do urzędu nie tylko poprzez wysłanie pisma z uwagami. Wskazane jest także np. umówienie się na spotkanie z urzędnikami, z radnymi, wójtem/burmistrzem/prezydentem miasta. Warto też przekazać komentarze do lokalnych mediów, w tym internetowych. Jeżeli kontrolę będzie prowadziła lokalna organizacja, może zamieścić uwagi na swojej stronie internetowej, a informacje o nich upowszechnić np. w mediach społecznościowych.

BLOK I. TWORZENIE PGN

CZĘŚĆ 1. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W TWORZENIU PGN

A. Informowanie

Ocena na tym etapie służy sprawdzeniu jakości udostępniania informacji o celu i procesie tworzenia PGN oraz sposobie jej przekazywania.

1. Czy na stronie internetowej urzędu lub w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) podano wyraźną i łatwo dostępną skierowaną do społeczeństwa informację o przystąpieniu do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

2. Czy o przystąpieniu do opracowania/aktualizacji PGN mieszkańcy mogli się dowiedzieć z innych źródeł niż strona internetowa urzędu lub BIP?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

B. Angażowanie społeczeństwa

Ocena ma na celu sprawdzenie stopnia angażowania społeczeństwa w proces tworzenia PGN – aktywności w tym zakresie organu opracowującego dokument /zlecającego opracowanie dokumentu.

3. Czy mieszkańcy byli zachęceni do udostępnienia danych dotyczących zużycia energii w swoich gospodarstwach domowych?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

4. Czy na początkowym etapie tworzenia PGN mieszkańcy mieli możliwość zgłoszenia propozycji działań i inwestycji, które ich zdaniem powinny zostać w nim zawarte?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

5. Czy na początkowym etapie tworzenia PGN mieszkańcy byli zapraszani do udziału w spotkaniach i dyskusjach o kierunkach działań i inwestycji, które można w nim zawrzeć?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

C. Konsultacje społeczne projektu PGN

Ocena ma na celu sprawdzenie jakości konsultacji społecznych¹ projektu PGN (przed jego przyjęciem).

6. Czy na stronie internetowej urzędu gminy lub w BIP podano informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych projektu PGN?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

7. Czy o rozpoczęciu procedury konsultacji projektu PGN urząd gminy dodatkowo informował społeczeństwo w sposób inny niż przez umieszczenie na tablicy ogłoszeń, stronę internetową urzędu gminy lub w BIP?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

8. Czy wraz z informacją na stronie internetowej lub w BIP urzędu gminy o konsultacjach społecznych projektu PGN udostępniono jego projekt w wersji elektronicznej?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

¹ Niezależnie od trybu, w jakim są prowadzone i niezależnie od podstawy prawnej (może to być Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ewentualnie – regulamin konsultacji w gminie, inne przepisy), ponieważ nie jest to istotne z punktu widzenia uspołeczniania procesu.

9. Czy w procesie konsultacji projektu PGN organizowano spotkania z urzędnikami i/lub wykonawcami planu, publiczne wysłuchania albo konferencje, podczas których mieszkańcy mogli zadać pytania i uzyskać na nie odpowiedzi?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

10. Czy projekt PGN był konsultowany wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

11. Czy upubliczniono (co najmniej w wersji elektronicznej na stronie internetowej lub w BIP urzędu gminy) raport z konsultacji społecznych projektu PGN?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

12. Czy raport z konsultacji społecznych projektu PGN zawierał informację na temat uwag uwzględnionych oraz nieuwzględnionych wraz z podaniem merytorycznych przyczyn ich odrzucenia?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

CZĘŚĆ 2. POZIOM ZAANGAŻOWANIA URZĘDU GMINY W PROCES OPRACOWANIA PGN

Ocena dotyczy przyjętego sposobu pracy nad planem. Zaangażowanie urzędników w proces opracowania PGN zwiększa szanse na pełne uwzględnienie sytuacji w danej gminie i akceptację planów przez mieszkańców, a także większy udział urzędników i mieszkańców we wdrażaniu planu.

Ważnym elementem budowania kompetencji urzędników do wdrażania zapisów PGN są szkolenia pracowników urzędu z zakresu objętego planem przeprowadzone przez wykonawcę PGN. Równie istotną rolę w procesie opracowania planu odgrywają radni, którzy jako przedstawiciele mieszkańców gminy zgłaszają swoje uwagi do treści dokumentu zgodne z potrzebami lokalnej społeczności.

13. Czy pracownicy gminy mieli znaczący udział w tworzeniu PGN, np. poprzez współpracę grupy roboczej powołanej spośród pracowników gminy z wykonawcą PGN?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

14. Czy pracownicy gminy zostali przeszkoleni przez wykonawcę PGN z zakresu objętego planem?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

15. Czy proponowana treść PGN przed jego przyjęciem/zatwierdzeniem była przedmiotem dyskusji w komisjach lub w trakcie sesji rady gminy/rady miasta?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

BLOK II. PGN

CZĘŚĆ 1. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWANIU, WDRAŻANIU I MONITORINGU PGN

Ocena ma na celu sprawdzenie zapisów PGN pod kątem stopnia uwzględniania roli społeczeństwa w opracowaniu, wdrażaniu i monitoringu realizacji PGN. Działania edukacyjne są kluczowe dla skutecznego wdrażania PGN, wspierają świadomą partycypację społeczeństwa w realizacji planu. Zapisy dotyczące monitoringu są podstawą przejrzystości działań władz publicznych, ułatwiają kontrolę obywatelską.

A. Opracowanie i wdrażanie

16. Czy w PGN zawarto informację o tym, że mieszkańcy uczestniczyli w jego opracowaniu?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

17. Czy PGN określa rolę mieszkańców we wdrażaniu zawartych w nim działań?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

18. Czy PGN przewiduje prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

B. Monitoring

19. Czy PGN zawiera precyzyjną instrukcję monitorowania jego wdrażania?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

20. Czy w PGN zostały wskazane konkretne działania, jakie będą podejmowane w przypadku, gdy wyniki monitoringu jego wdrażania sugerują, że założone cele PGN mogą nie zostać osiągnięte?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

21. Czy w PGN wskazano na konieczność upubliczniania raportów z monitoringu wdrażania planu?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

22. Czy wskazano rolę obywateli w procesie monitoringu realizacji PGN?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

CZĘŚĆ 2. LOGIKA DOKUMENTU

Ocena ma na celu sprawdzenie jakości PGN pod kątem logiki zastosowanego podejścia procesowego: ocenę poprawności sformułowanych celów, ich spójność, wymierność oraz powiązania z diagnozą. Interesuje nas, czy celom zostały przypisane zadania, których realizacja przyczyni się do ich osiągnięcia ze wskazaniem osób/podmiotów odpowiedzialnych (ew. koordynatorów) oraz czy PGN zawiera informacje o planowanych kosztach związanych z jego wdrażaniem oraz przewidywany harmonogram działań.

W tej części narzędzia znajdują się pytania o spójność celów (ew. także zadań) przyjętych w PGN z określonymi w Strategii Rozwoju Gminy, a także zgodność dokumentu z Założeniami do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

23. Czy PGN zawiera diagnozę sytuacji w gminie?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

24. Czy cele określone w PGN wynikają z diagnozy i zidentyfikowanych problemów (właściwie na nie odpowiadają)?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

25. Czy dla przyjętych celów PGN określono zadania (działania), których realizacja zapewni osiągnięcie tych celów?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

26. Czy dla zadań w PGN określono harmonogram ich realizacji?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

27. Czy dla zadań w PGN określono podmioty odpowiedzialne za ich realizację?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

28. Czy w PGN oszacowano koszt zaplanowanych zadań i określono sposoby ich sfinansowania?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

29. Czy cele PGN zostały określone w sposób mierzalny?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

30. Czy w PGN zawarto informacje na temat spójności dokumentu ze Strategią Rozwoju Gminy?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

31. Czy PGN wykonano łącznie z aktualizacją Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

CZĘŚĆ 3. ZAKRES DZIAŁAŃ PLANOWANYCH W PGN

Ocena ma na celu sprawdzenie, czy zawartość planu jest prawidłowa, czyli: czy opiera się on na rzeczywistych danych dotyczących wielkości emisji do powietrza i głównych źródeł tej emisji; czy na tej podstawie określono mierzalne cele, zaplanowano działania i czy te działania są wystarczające (tj. odpowiadają wszystkim problemom przedstawionym w diagnozie) dla zapewnienia redukcji emisji gazów cieplarnianych (a także redukcji emisji innych zanieczyszczeń), zanieczyszczenia powietrza i poprawy jego jakości, w szczególności czy przewidziane do realizacji działania obejmują wszystkie istotne sektory, których działalność wywiera (lub może wywierać) istotny wpływ na ten element środowiska.

32. Czy na potrzeby PGN wykonano inwentaryzację źródeł i wielkości emisji gazów cieplarnianych występujących w gminie?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

33. Czy na potrzeby PGN wykonano inwentaryzację źródeł i wielkości emisji innych zanieczyszczeń powietrza występujących w gminie?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

34. Czy w PGN przyjęto ilościowe cele redukcji emisji gazów cieplarnianych?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

35. Czy w PGN przyjęto ilościowe cele redukcji emisji innych zanieczyszczeń powietrza?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

36. Czy w PGN określono działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

37. Czy w PGN określono działania w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

38. Czy w PGN określono działania w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń powietrza z transportu?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

39. Czy w PGN określono działania w zakresie planowania przestrzennego?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

40. Czy w PGN określono działania w zakresie redukcji emisji w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie gminy?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

41. Czy w PGN określono działania edukacyjne w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej?

TAK	NIE	Nie udało się znaleźć odpowiedzi
UWAGI:		

DOKUMENTY POMOCNE PRZY PRZEPROWADZANIU KONTROLI:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Protokoły z posiedzeń komisji rady gminy/rady miasta,
- Protokoły z sesji rady gminy/rady miasta,
- Uchwały rady gminy/rady miasta (w tym uchwała o przystąpieniu do opracowania PGN i uchwała o przyjęciu PGN),
- Umowa między urzędem gminy/miasta a wykonawcą PGN,
- Raport z konsultacji społecznych (jeśli istnieje),
- Strategia rozwoju gminy (jeśli istnieje),
- Baza lokalnych organizacji pozarządowych (jeśli istnieje),
- Ankiety dla mieszkańców/grup interesariuszy (jeśli dotyczy).

Jeśli wymienione wyżej dokumenty nie są dostępne na stronie internetowej urzędu ani w Biuletynie Informacji Publicznej, można je uzyskać składając w urzędzie wniosek o udostępnienie informacji publicznej.

PROPOZYCJE PYTAŃ DO WYWIADÓW

Znalezienie odpowiedzi na pytania NKO nie zawsze będzie łatwe. Czasami zebrane informacje nie dadzą jednoznacznej odpowiedzi. Wówczas wskazany jest kontakt z osobą zaangażowaną w opracowanie lub realizację PGN, np. pracownikiem urzędu, wykonawcą, przedstawicielem organizacji pozarządowej.

Celem proponowanych wywiadów jest uzupełnienie informacji potrzebnych do wypełnienia NKO. Poniższe zestawy pytań mają charakter pomocniczy. Należy je traktować jako propozycję tematów, które można poruszyć podczas rozmowy. Osoba wykonująca ocenę PGN, o ile zdecyduje się przeprowadzić badania lokalne, może z tej listy wybrać pytania, mające największe znaczenie pod względem przeprowadzanej oceny.

Podane listy pytań są przykładowe. Nie wyczerpują wszystkich kwestii, które mogą interesować przeprowadzającego ocenę PGN. Uzyskiwane odpowiedzi można uszczegóławiać poprzez zadanie dodatkowych pytań. Przed przystąpieniem do wywiadu warto przygotować sobie listę pytań, na którą chce się uzyskać odpowiedzi.

Należy skontaktować się z osobą zaangażowaną w opracowanie lub realizację PGN oraz ustalić termin spotkania i czas trwania wywiadu (minimum 30 minut). Przed rozpoczęciem wywiadu należy poinformować rozmówcę o tym, że rozmowa będzie nagrywana. **BEZ ZGODY ROZMÓWCY NIE MOŻNA NAGRYWAĆ WYWIADU.**

A. Lista pytań do przedstawiciela urzędu

Najlepiej głównej osoby odpowiadającej za nadzór nad całością prac nad PGN ze strony urzędu; może to być przedstawiciel władz gminy, radny lub wytypowany merytoryczny pracownik urzędu.

1. Jakie działania informacyjne i/lub edukacyjne na temat gospodarki niskoemisyjnej urząd prowadził w związku z opracowaniem PGN?

Jeśli takie działania były, można zadać dodatkowe pytania. Warto dowiedzieć się, na jakich etapach pracy nad PGN były one prowadzone oraz z jakim spotkały się zainteresowaniem. Można również poprosić urzędnika o linki do informacji o spotkaniach, szkoleniach, konferencjach lub innych wydarzeniach, skany artykułów w lokalnych mediach, wersje elektroniczne ulotek, plakatów itp.

2. Jaki(e) dokument(y) określa(ją) kierunki i zakres działań edukacyjnych w obszarze ochrony środowiska i/lub zrównoważonego rozwoju dla gminy?

Jeśli takie dokumenty istnieją, warto dopytać, czy w PGN jest odniesienie do nich lub jest z nimi powiązany. Jeśli tak, to w jaki sposób?

3. Jaki dokument reguluje zasady konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd?

4. Jakie działania podjął urząd, by zachęcić mieszkańców i działające w gminie organizacje pozarządowe do udziału w konsultacjach społecznych?

5. W jaki sposób urząd informował o przebiegu i wynikach konsultacji?

6. Jak wyglądało zaangażowanie organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy?

Czy brały udział w konsultacjach i zgłosiły jakieś uwagi do treści PGN?

7. Czy w gminie miały miejsce konflikty lub protesty przeciwko realizacji inwestycji związanych z rozwijaniem gospodarki niskoemisyjnej (np. biogazowni, farmy wiatrowej, spalarni odpadów)?

W jaki sposób je rozwiązano?

8. Jaka była rola urzędników, a jaka radnych na każdym etapie opracowania PGN?

W jakim stopniu byli w ten proces zaangażowani?

9. W których komisjach rady gminy projekt PGN był omawiany przed jego przyjęciem?

Jak wyglądały dyskusje? Czy radni zadawali pytania lub zgłaszali uwagi?

10. Jeśli PGN został opracowany przez zewnętrznego wykonawcę, to jak przebiegały kontakty między pracownikami gminy a osobami opracowującymi PGN?

Jaka była ich częstotliwość? Jakie formy współpracy obejmowały (przekazywanie danych, zespół roboczy, spotkania robocze, szkolenia)?

11. Czy mieszkańcy gminy akceptują konieczność podjęcia działań na rzecz ochrony środowiska, w tym do obniżenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza?

Jeśli tak, to na jakiej podstawie respondent opiera swoją opinię?

12. Jakie działania mieszkańcy gminy podejmują najczęściej w zakresie ograniczenia zużycia energii, poprawiania efektywności jej zużycia, czy instalowania własnych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych?

Czy rośnie ich zainteresowanie takimi rozwiązaniami?

13. Jakie problemy organizacyjne, administracyjne, techniczne, finansowe mogą ograniczyć skuteczność wdrażania PGN?

14. Jakie są główne źródła zanieczyszczenia powietrza w gminie?

15. Czy w gminie działają ekologiczne organizacje pozarządowe?

Z jakimi organizacjami pozarządowymi urząd współpracuje w sprawach związanych ze stanem środowiska i w jakim zakresie?

Jeśli współpracuje, to warto poprosić urzędnika o kontakty do tych organizacji.

B. Lista pytań do wykonawcy

1. Jakie działania promocyjno-informacyjne realizowała firma w ramach umowy na opracowanie PGN dla gminy?

2. Jakie działania promocyjno-informacyjne podjęto, gdy rozpoczynano prace nad PGN? Z jakich form komunikacji skorzystano?

Na przykład umieszczenie informacji o przystąpieniu do opracowania PGN na stronie internetowej gminy, w BIP, prasie, radiu, telewizji lokalnej, mediach społecznościowych, dystrybucja plakatów, ulotek, imprezy lokalne, festyny itp. Uzyskane informacje należy potwierdzić w urzędzie gminy.

3. Jakie działania edukacyjno-informacyjne podjęto na etapie tworzenia PGN?

Na przykład informowanie przez ankieterów, w jakim celu przeprowadzana jest inwentaryzacja, spotkania/dyskusje na temat kierunków działań, potrzebnych inwestycji. Do kogo skierowane były działania edukacyjne? Z jakim zainteresowaniem się spotkały? Jak efekty tych działań zostały wykorzystane w dokumencie?

4. Na czym polegała współpraca między pracownikami gminy a firmą podczas opracowywania PGN? Jak duże było zaangażowanie gminy w opracowanie PGN? Jaka była liczba kontaktów?

Na przykład przekazywanie danych, zespół roboczy, spotkania robocze, szkolenia.

5. Z kim był konsultowany projekt PGN?

Na przykład mieszkańcy, jednostki gminne, przedsiębiorcy, komisje rady gminy.

6. Jakie metody konsultacji zastosowano?

Na przykład upublicznienie wersji elektronicznej na stronie internetowej urzędu z możliwością składania

uwag, spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, spotkania konsultacyjne z zainteresowanymi osobami/grupami, prezentacje i dyskusje podczas spotkań komisji rady gminy. Z jakim zainteresowaniem się spotkały? Czy i jakie efekty tych działań zostały wykorzystane w dokumencie?

7. Czy firma uczestniczyła w sesji rady gminy dotyczącej przyjęcia PGN i prezentowała dokument?

Jeśli tak, czy miała miejsce dyskusja? Czy radni zadawali pytania lub zgłaszali uwagi?

C. Lista pytań do przedstawiciela organizacji pozarządowej

Najlepiej takiej, która brała udział w konsultacjach społecznych, a przynajmniej takiej, która słyszała o PGN.

1. W jaki sposób organizacja dowiedziała się, że w gminie powstaje Plan Gospodarki Niskoemisyjnej?

2. Czy informacje na temat opracowania PGN były widoczne i łatwo dostępne dla mieszkańców?

3. Jakie działania informacyjne i/lub edukacyjne na temat gospodarki niskoemisyjnej prowadził urząd w związku z opracowaniem PGN?

4. W jakich działaniach informacyjnych i/lub edukacyjnych na temat gospodarki niskoemisyjnej prowadzonych przez urząd organizacja wzięła udział?

W jaki sposób się o nich dowiedziała? Jak je ocenia?

5. Czy organizacja była zaangażowana w jakieś działania informacyjne i/lub edukacyjne na temat gospodarki niskoemisyjnej prowadzone przez urząd?

Pomagała w ich organizacji lub przeprowadzeniu.

6. Czy organizacja brała udział w konsultacjach społecznych PGN?

Jeśli tak, to czy jej uwagi zostały uwzględnione w dokumencie?

7. Czy w gminie istnieje obowiązujący dokument regulujący zasady konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd?

Jeśli tak, to jaki to jest dokument i czy konsultacje PGN przebiegały zgodnie z jego zapisami?

8. Czy w gminie miały miejsce konflikty lub protesty przeciwko realizacji inwestycji związanych z rozwijaniem gospodarki niskoemisyjnej (np. biogazowni, farmy wiatrowej, spalarni odpadów)?

W jaki sposób je rozwiązano?

9. W jaki sposób edukuje się i informuje mieszkańców gminy o konieczności podjęcia działań na rzecz ochrony środowiska, w tym do obniżenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza?

10. Jakie działania mieszkańcy gminy podejmują najczęściej w zakresie ograniczenia zużycia energii, poprawiania efektywności jej zużycia, czy instalowania własnych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych?

Czy rośnie ich zainteresowanie takimi rozwiązaniami?

11. Jakie problemy organizacyjne, administracyjne, techniczne, finansowe mogą ograniczyć skuteczność wdrażania PGN?

12. Co jest głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w gminie?

Dodatkowo można zadać pytania dotyczące samej organizacji, z której przedstawicielem rozmawia wykonawca oceny:

- Jakie są cele działania organizacji?
- W jakim zakresie organizacja współpracowała lub współpracuje z urzędem?